

Міністерство освіти і науки України
Львівський національний університет імені Івана Франка

Затверджено
на засіданні приймальної комісії
Львівського національного університету
імені Івана Франка
24.04.2023 р. (протокол № 4)
Ректор

Володимир МЕЛЬНИК

ПРОГРАМА
фахового вступного випробовування
для здобуття освітнього ступеня магістра
(на основі попередньо здобутого ОКР «Спеціаліст» та ОС «Магістр»)

Спеціальність – 292 «Міжнародні економічні відносини»
Освітні програми – «Міжнародний менеджмент», «Міжнародні фінанси»

ПРОГРАМА ФАХОВИХ ВИПРОБУВАНЬ
для вступників на магістерську програму
факультету міжнародних відносин

СПЕЦІАЛЬНІСТЬ 292 МІЖНАРОДНІ ЕКОНОМІЧНІ ВІДНОСИНИ

ОСВІТНІ ПРОГРАМИ:

- **Міжнародний менеджмент**
- **Міжнародні фінанси**

РОЗДІЛ 1
МІЖНАРОДНІ ЕКОНОМІЧНІ ВІДНОСИНИ

Тема 1 Предмет і метод курсу

Експорт, імпорт, міжнародна економіка. Світове господарство. Міжнародний поділ праці. Міжнародна кооперація і спеціалізація. Міжнародна торгівля. Фактори виробництва: загальні, основні, розвинуті, спеціальні. Міжнародний поділ факторів виробництва. Внутрішній, національний, міжнародний, світовий ринок.

Структура міжнародної економіки. Сукупний попит і пропозиція. Торгові і неторгові товари. Торговий оборот.

ВВП, ВНП, національний дохід, види макроекономічних рахунків. Сектори економіки. Види макроекономічних операцій.

Групи країн у міжнародній економіці.

Тема 2 Порівняльна перевага та вигоди від торгівлі

Альтернативна ціна, альтернативні витрати. Виграш від торгівлі. Умови торгівлі. Виробничі можливості.

Меркантилізм. Теорія абсолютних переваг. Теорія порівняльних переваг.

Тема 3 Порівняльна перевага і забезпеченість факторами: модель Гекшера-Оліна

Неоднакова забезпеченість факторами. Фактороінтенсивність та факторомісткість. Крива виробничих можливостей. Модель Гекшера-Оліна.

Теорема Рибчинського. Теорема Столпера-Самюельсона.

Парадокс Леонтьєва.

Тема 4 Порівняльна перевага: альтернативні теорії торгівлі

Теорія життєвого циклу товару. Внутрігалузева торгівля. Індекс внутрігалузевої торгівлі. Теорія конкурентних переваг. Мобільність факторів. Транспортні витрати.

Монопольні прибутки, зростаюча дохідність, диференціація продукту.

Тема 5 Торговельна політика. Тарифні та нетарифні торговельні бар'єри

Державне регулювання зовнішньої торгівлі. Протекціонізм і лібералізація зовнішньої торгівлі. Галузевий, колективний, прихований, селективний протекціонізм.

Мито. Види мит. Митний тариф. Митна вартість товару. Ефекти: захисту, переділу, доходів, споживання. Тарифна ескалація.

Кількісні обмеження. Квоти, види квот. Ліцензування, види ліцензій. Контингенти.

Субсидії. Добровільне обмеження експорту. Державні закупівлі. Внутрішні податки і збори. Вимоги про вміст місцевих компонентів. Технічні бар'єри.

Режим найбільшого сприяння. Національний режим. Принцип нотифікації, транспарентності, свободи транзиту.

Тема 6 Міжнародна торгівля послугами

Послуги, види послуг. Мобільність покупця і продавця. Спосіб споживання послуг.
Транспортні послуги.
Франчайзинг.
Інжиніринг
Заходи регулювання доступу на ринок.

Тема 7 Міжнародний туризм

Визначення міжнародного туризму. Види туризму.
Турист, екскурсант. Країни-постачальники туристів і країни-експортери туристичних послуг.
Чинники розвитку міжнародного туризму.

Тема 8 Страхування на міжнародному ринку

Страхування. Види страхування. Функції страхування. Страховик, страхувальник, застрахована особа.
Страхування експортних кредитів.
Страхування технічних ризиків.
Страхування перевезень. Визначення страхового тарифу.

Тема 9 Міжнародна міграція робочої сили

Міжнародна міграція робочої сили. Еміграція. Імміграція. Реєміграція. Міграційне сальдо.
Трудовий дохід. Виплати зайнятим. Перекази працівників. Приватні неоплачені перекази.
Причини міжнародної міграції. Наслідки від міжнародної міграції для країн-експортерів та країн-імпортерів робочої сили. Неокласичне, неокейнсіанське тлумачення міжнародної міграції. Міграція згідно з теорією Гекшера-Оліна.
Основні напрямки міжнародної міграції.

Тема 10 Міжнародний рух капіталу

Довгостроковий, короткостроковий, позичковий, підприємницький капітал.
Міжнародне інвестування. Прямі і портфельні інвестиції. Інвестиційна позиція.
Форми прямих іноземних інвестицій. Заходи спрямовані на залучення до країни прямих іноземних інвестицій Підприємства з іноземними інвестиціями. Транснаціональна корпорація. Трансфертні ціни. Офшорні зони.
Цінні папери.
Міжнародні кредити. Торгові кредити. Міжчасова торгівля.
Правило Вальраса.

Тема 11 Міжнародна передача технології

Технічний прогрес: капіталозберігаючий, нейтральний, працезберігаючий. Технологічна місткість торгівлі.
Способи передачі технологій. Ліцензії. Ліцензійні платежі. Патент. Ноу-хау.
Технічна допомога, технічна співпраця. Технологічні гранти. Товарна марка. Копірайт

Тема 12 Валютно-фінансова система та платіжний баланс

Валюта. Конвертація. Міжнародна валютно-фінансова система. Паралельний обіг валюти. Міжнародна ліквідність.
Валютні котирування. Валютний курс. Види курсів. Валютний коридор. Еластичність попиту на валюту. Девальвація, ревальвація. Умова Маршалла-Лернера. Курсоутворення. Множинність валютних курсів. Кероване плавання. Оптимальний валютний простір. Спекулятивна атака.
Попит на гроші. Пропозиція грошей. Теорії валютного курсу. Паритет купівельної спроможності. Переоцінена/недооцінена валюта. Ефект Фішера.

Платіжний баланс. Рахунки платіжного балансу. Сальдо платіжного балансу. Резервні активи.

Тема 13 Міжнародні фінансові операції

Міжнародний фінансовий ринок. Борг. Боргова крива Лаффера. Реструктуризація боргу. Розрахункові ризики. Валютні ризики. Арбітраж.

Цінні папери.

Угоди спот. Форварди, ф'ючерси, хеджування. Своп. Опціон.

Тема 14 Міжнародна економічна інтеграція

Економічний регіоналізм. Економічна інтеграція. Форми інтеграції. Теорії митного союзу. Ефекти інтеграції.

Європейський союз. Органи управління ЄС. Програми внутрішнього ринку ЄС.

Тема 15 Міжнародні економічні організації

Функції міжнародних організацій.

ООН. Програми ООН. Спеціалізовані агенції ООН. Група Світового банку. Велика сімка. СОТ. Принципи СОТ. Угоди СОТ.

Базельські комітети. Паризький клуб.

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

1. Рут Ф.Р., Філіпенко А. Міжнародна торгівля та інвестиції / Пер. з англ.- Київ: Основи, 1998.- 743 с.
2. Козик В.В., Панкова Л.А., Даниленко Н.Б. Міжнародні економічні відносини Навчальний посібник / К.: Знання, 2008.- 406 с.

РОЗДІЛ 2 МАКРОЕКОНОМІКА

Тема 1. Макроекономіка як наука

Предмет та функції макроекономіки. Макро- та мікроекономіка. Методологія макроекономіки. Економічна модель. Типові помилки при дослідженні макроекономіки. Модель кругопотоку.

Тема 2. Основні макроекономічні показники

Показники обсягу національного виробництва. Валовий внутрішній продукт, методи його розрахунку. Валовий національний продукт. Національний дохід. Показники рівня зайнятості. Рівень зайнятості і рівень безробіття. Показники рівня цін. Методи розрахунку показників рівня цін. Індекси споживчих і виробничих цін. Споживчий кошик. Дефлятор ВВП.

Тема 3. Сукупний попит і сукупна пропозиція

Сукупний попит. Графічне зображення сукупного попиту. Сукупна пропозиція. Графічне зображення сукупної пропозиції. Кейнсіанський та класичний відрізки сукупної пропозиції. Модель AS-AD.

Тема 4. Держава в системі макроекономічного регулювання

Сутність державного регулювання економіки. Методи та інструменти регулювання економіки – економічні та адміністративні.

Тема 5. Фіскальна політика. Дефіцит бюджету і державний борг

Сутність фіскальної політики. Інструменти фіскальної політики. Податки і державні витрати. Державний бюджет. Дефіцит бюджету і державний борг.

Тема 6. Грошовий ринок і монетарна політика

Гроші та їхні функції. Грошові системи. Процентна ставка. Попит на гроші та пропозиція грошей. Рівняння Фішера. Центральний банк і його функції. Монетарна політика та її інструменти.

Тема 7. Макроекономічна нестабільність

Економічні коливання та їхні причини. Економічні цикли. Чотири макроекономічні цілі. Втрати від безробіття та його причини.

Тема 8. Інфляція і методи боротьби з нею

Сутність інфляції. Види інфляції. Причини інфляції. Соціально-економічні наслідки інфляції. Крива Філіпса. Методи боротьби з інфляцією.

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

1. Панчишин С. Макроекономіка: Навч. посібник. Вид. 2-ге, стереотипне. – К.: Либідь, 2002. – 616 с.
2. Панчишин С. Макроекономіка: Тести і задачі. – К.: Либідь, 2002. – 216 с.
3. Мікроекономіка і макроекономіка: Підруч. для студентів екон. спец. закл. освіти: У 2 ч. / С. Будаговська, О. Кілієвич, І. Луніна та ін.; За заг. ред. С. Будаговської. – К.: Видавництво Соломії Павличко “Основи”, 2001. – 517 с.

РОЗДІЛ 3 МІКРОЕКОНОМІКА

Тема 1. Предмет і метод мікроекономіки. 10 принципів аналітичної економії.

Фундаментальна проблема обмеженості ресурсів. Модель кривої виробничих можливостей.

10 принципів аналітичної економії. Як люди ухвалюють рішення. Як люди взаємодіють. Як функціонує економіка в цілому.

Приклади використання сучасних методів мікроекономічного аналізу.

Тема 2. Попит і пропозиція, їх взаємодія.

Попит. Закон попиту. Крива попиту. Зміни величини попиту та зміни попиту. Визначники попиту.

Пропозиція. Закон пропозиції. Крива пропозиції. Визначники пропозиції.

Ринкова рівновага. Рівноважна ціна та рівноважна кількість. Нормувальна функція ціни. Зміни попиту та пропозиції.

Регулювання цін державою. Встановлення максимальної та мінімальної ціни, економічні наслідки.

Тема 3. Попит і пропозиція: еластичність та її застосування.

Еластичність попиту за ціною. Дугова еластичність, точкова еластичність. Визначники еластичності попиту за ціною. Еластичність попиту за ціною і загальний виторг.

Еластичність попиту за доходом. Перехресна еластичність попиту.

Еластичність пропозиції за ціною. Дугова і точкова еластичність. Визначники еластичності пропозиції за ціною.

Приклади застосування. Ринок сільськогосподарських продуктів. Ринок нафти.

Тема 4. Попит і пропозиція: інші практичні застосування.

Споживачі, виробники та ефективність ринків. Надлишок споживача. Надлишок виробника. Вплив зміни ціни на надлишки споживача та виробника. Вплив запровадження максимальної ціни.

Оподаткування і ефективність ринку. Вплив запровадження податку на покупців та продавців. Розподіл податкового тягаря. Запровадження податку та зміни надлишків споживача та виробника. Безповоротні втрати.

Крива Лафера. Економіка пропозиції.

Податкова система в Україні. Недоліки та завдання реформування системи оподаткування в Україні.

Тема 5. Теорія поведінки споживача.

Теорія корисності. Корисність товару. Загальна та гранична корисність. Закон спадної граничної корисності. Правило максимізації корисності.

Уподобання споживачів. Криві байдужості. Бюджетне обмеження. Рівновага споживача.

Вибір в умовах невизначеності. Схильність та несхильність до ризику. Шляхи зменшення ризику: диверсифікація, страхування. Попит на ризиковані активи.

Вибір у часі. Роль процентної ставки. Поточна вартість. Дисконтування.

Тема 6. Індивідуальний та ринковий попит.

Індивідуальний попит. Зміни доходу, крива “дохід-споживання”.

Зміни цін, крива “ціна-споживання”. Ефект доходу та ефект заміщення. Рівняння Слуцького.

Взаємодія ефектів заміщення та доходу. Нормальні блага та товари нижчої споживчої цінності, звичайні блага і товари Гіффена.

Ринковий попит. Мережеві зовнішні впливи. Ланцюговий ефект. Ефект снобізму.

Тема 7. Теорія виробництва. Витрати виробництва.

Виробництво і організація бізнесу. Природа фірми. Основні теорії про цілі фірми.

Виробнича функція та її властивості. Короткостроковий та довгостроковий періоди.

Виробництво у короткостроковому періоді. Загальний, середній і граничний продукт. Закон спадної віддачі. Виробництво у довгостроковому періоді. Ізокванти.

Економічні витрати. Явні та неявні витрати. Бухгалтерський та економічний прибуток. Нормальний прибуток.

Витрати виробництва у короткостроковому періоді. Закон спадної віддачі. Постійні, змінні та загальні витрати. Середні і граничні витрати.

Витрати виробництва у довгостроковому періоді. Криві довгострокових витрат. Позитивний і негативний ефект масштабу. Мінімальний ефективний розмір підприємства.

Тема 8. Фірма за умов чистої конкуренції.

Чотири моделі ринку. Загальна характеристика.

Чиста конкуренція: характерні риси. Попит на продукт конкурентного продавця.

Максимізація прибутку у короткостроковому періоді: два підходи. Порівняння загального виторгу та загальних витрат. Порівняння граничного виторгу та граничних витрат. Правило $MR=MC$. Випадки мінімізації збитків та закриття. Граничні витрати і крива короткострокової пропозиції.

Максимізація прибутку у довгостроковому періоді.

Тема 9. Чиста монополія та монополістична конкуренція.

Чиста монополія: характерні риси. Бар'єри для входження у галузь. Економія, зумовлена зростанням масштабів виробництва. Законодавчі бар'єри: патенти та ліцензії. Власність на важливі ресурси.

Монопольний попит. Ціна і граничний виторг. Ціноутворення за монополією.

Економічні наслідки монополії. Монополізація в економіці України. Антимонопольне законодавство в Україні та світі.

Монополістична конкуренція: характерні риси. Визначення ціни та обсягу виробництва. Нецінова конкуренція. Економіка реклами.

Тема 10. **Олігополія.**

Олігополія: характерні риси. Концентрація ринку, індекс Герфіндала, коефіцієнт концентрації.

Ціноутворення за олігополією. Змовницьке ціноутворення. Лідерство у цінах.

Ціноутворення за принципом “витрати плюс”.

Моделі олігополії. Модель Курно. Модель Стакелберга. Модель Бертрана.

Теорія ігор та конкуруючої стратегії. Ігри та стратегічні рішення.

Тема 11. **Ринки факторів виробництва.**

Попит на економічні ресурси згідно теорії граничної продуктивності. Попит на ресурси за недосконалою конкуренцією. Визначники попиту на ресурс. Еластичність попиту на ресурс.

Ціноутворення на ринках ресурсів. Визначення заробітної плати. Роль продуктивності. Заробітна плата на конкурентних ринках. Модель монополії. Дискримінація на ринках праці.

Підвищення заробітної плати і безробіття. Полеміка про мінімальну заробітну плату. Диференціація заробітної плати.

Ціноутворення на ринках ресурсів: рента, процент і прибуток.

Тема 12. **Загальна рівновага та економічна ефективність.**

Часткова і загальна рівновага. Аналіз загальної рівноваги.

Модель Ерроу-Дебре. Оптимум за Парето.

Ефективність і справедливість. Нерівність розподілу доходу. Крива Лоренца.

Причини недосконалості конкурентних ринків.

Тема 13. **Держава і випадки недосконалості ринку.**

Екстерналії. Негативні і позитивні побічні наслідки. Порівняння витрат і вигод.

Екстерналії та права власності. Теорема Коуза.

Шляхи корекції невдач ринку. Податки Пігу. Проблеми захисту довкілля. Ринок прав на забруднення.

Суспільні блага. Попит на суспільні блага. Проблема зайців.

Тема 14. **Ринки з асиметричною інформацією.**

Проблема невизначеності якості. Значення асиметричної інформації. Приклади: ринок уживаних автомобілів, страхування, ринок кредиту.

Сигнали ринку. Модель сигналів на ринку праці.

Проблема взаємовідносин “замовник - агент”. Стимули у взаємовідносинах “замовник - агент”. Стимулювання в інтегрованій фірмі.

Асиметрична інформація на ринках праці. Теорія ефективної заробітної плати.

Тема 15. **Теорія суспільного вибору.**

Концепція “людини економічної”. Теорії участі у голосуванні, політичного ділового циклу.

Механізм колективного вибору. Голосування більшістю. Циклічне голосування.

Теорема Ерроу.

Системи голосування. Вагові системи голосування. Індекси влади.
Випадки невдач державного сектора. Ефект особливих інтересів, лобізм, бюрократія, корупція.

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

1. Макконнелл К.Р., Брю С.Л. Мікроекономіка / Пер. з англ. – Львів: Просвіта, 1999. – 650 с.
2. Семюелсон П.А., Нордгауз В.Д. Мікроекономіка / Пер. з англ. – Київ: Основи, 1998. – 676 с.
3. Ястремський О., Гриценко О. Основи мікроекономіки. – Київ: Знання, 1998. – 714 с.

РОЗДІЛ 4. МІЖНАРОДНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ АНАЛІЗ

Тема 1. Вступ до курсу. Класичні теорії міжнародного економічного аналізу.

Теорія вільної торгівлі А. Сміта. Теорія зовнішньої торгівлі Д. Рікардо. Теорія реалізму, концепція марксизму у міжнародному економічному аналізі.

Задачі на визначення абсолютних та порівняльних переваг, вигащів від торгівлі, а також меж відносних цін, коливання заробітних плат та валютних курсів, при яких відбуватиметься взаємовигідна торгівля двома товарами.

Тема 2. Сучасна теорія міжнародного обміну товарами.

Прогрес міжнародної торгівлі на основі альтернативних витрат. Інтерпретація міжнародної торгівлі на основі кривих трансформації та байдужості. Неокласичний аналіз міжнародної торгівлі на основі кривих попиту і пропозиції.

Задачі на визначення функцій попиту на імпорт і пропозиції експорту, цін на експорт / імпорт до і після встановлення торгівлі, обсяги зовнішньої торгівлі, вигащів від торгівлі.

Тема 3. Побудова офертної кривої та ілюстрація рівноваги в світовій торгівлі. Умови торгівлі.

Визначення і суть офертної кривої. Конструювання офертної кривої. Еластичність офертної кривої. Рівновага у міжнародній торгівлі. Оптимум Парето.

Тема 4. Теорія Гекшера-Оліна в міжнародній торгівлі.

Факторна забезпеченість економіки. Основні показники. Основні припущення теорії Гекшера-Оліна. Суть теорії Гекшера-Оліна та її графічна інтерпретація.

Задачі на визначення забезпеченості країни факторами виробництва та напрямів торгівлі між країнами.

Тема 5. Доповнюючі та альтернативні до теорії Гекшера-Оліна моделі міжнародної торгівлі.

Теорема Гекшера-Оліна-Семюелсона про вирівнювання цін на фактори виробництва. Специфічна факторна модель. Парадокс Леонтьєва. Теорія людського капіталу. Модель зовнішньої торгівлі на основі факторної оборотності. Модель міжнародної торгівлі на основі ефекту масштабу. Внутрігалузєва модель міжнародної торгівлі. Модель зовнішньої торгівлі з урахуванням транспортних витрат. Міжнародна торгівля на основі законів Енгеля. Гіпотеза Ліндера. Модель життєвого циклу товару. Теорія технологічного розриву.

Тема 6. Монополія в міжнародній торгівлі. Міжнародні картелі.

Види міжнародних монопольних об'єднань. Теорія чистої монополії та максимізації прибутку. Економічний аналіз поведінки міжнародного картелю.

Задачі на визначення частки картелю на ринку, оптимальної тарифної надбавки, ціни, при якій монополіст максимізує свій прибуток на внутрішньому та зовнішньому ринку.

Тема 7. Олігополістична конкуренція на світових ринках

Задачі на модель Курно, алгебраїчну інтерпретацію дуополії на світовому ринку.

Тема 8. Аналіз торговельної політики держави. Теорія тарифів.

Види митних тарифів. Неокласичний аналіз впливу митного тарифу на економіку держави, доходи споживачів і виробників. Визначення рівня забороняючого тарифу. Оптимальний тариф, визначення, неокласичний аналіз впливу оптимального тарифу на економіку держави.

Задачі на визначення ефектів від введення митного тарифу, рівня ефективного та забороняючого митного тарифу.

Тема 9. Нетарифні торгові бар'єри у міжнародній економіці.

Поняття квоти, неокласичний аналіз впливу квоти на економіку держави. Порівняльний аналіз митного тарифу і квоти в умовах конкуренції та монополії. Види інших нетарифних обмежень. Добровільні експортні обмеження, експортні субсидії та їх неокласичний аналіз. Демпінг.

Задачі на неокласичний аналіз впливу квоти та експортної субсидії на економіку держави.

Тема 10. Аналіз моделей міжнародної економічної інтеграції.

Види міжнародних інтеграційних об'єднань. Статичні та динамічні умови ефективності міжнародних інтеграційних об'єднань. Маастрихтські критерії конвергенції.

Задачі на визначення ефектів від вступу країни в митний союз.

Тема 11. Торговельний баланс і національний дохід. Мультиплікатор зовнішньої торгівлі.

Гранична схильність до імпорту, визначення, алгебраїчна інтерпретація. Еластичність попиту на імпорт в залежності від зміни доходу. Виведення мультиплікатора зовнішньої торгівлі.

Задачі на визначення рівноважного рівня національного доходу.

Тема 12. Міжнародна міграція робочої сили.

Основні закони міграції. Основні потоки міжнародної міграції у світовій економіці. Неокласичний аналіз вигод та збитків міжнародної міграції робочої сили для країни – донора та країни реципієнта.

Тема 13. Теорія економічного розвитку та міжнародна торгівля.

Основні моделі економічного зростання та їх емпіричне тестування. Аналіз розвитку держав з високими темпами зростання експорту. Види умов торгівлі, їх алгебраїчне визначення, аналіз їх впливу на економічний розвиток держави. Проблема розорюючого зростання економіки держави.

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

1. Бурковський І.В. Теорії міжнародної торгівлі. – Київ: Основи. – 2006.– 241с.
2. Salvatore D. International Economics.- N.Y. Etc.: Macmillan Publishing, Company, 1998.- 611 p.
3. Krugman P., Obstfeld Maurice International Economics: Theory and Policy.- HarperCollins College Publishers, 1994.- 796 p.
4. Блауг Марк . Экономическая мысль в ретроспективе/ Пер. с англ. – Москва : Дело ЛТД, 1994.- 688 с.
5. Савельєв, Є.В. Міжнародна економіка: теорія міжнародної торгівлі і фінансів: підручник / Є В Савельєв. — Тернопіль: Економічна думка, 2001.

РОЗДІЛ 5. МІЖНАРОДНІ ФІНАНСИ

Тема 1. Вступ до курсу валютно-фінансові ринки.

Міжнародні фінансові ринки: основні світові центри. Тенденції розвитку міжнародних фінансових ринків.

Тема 2. Світові валютні ринки.

Визначення валютного курсу, види валютних курсів, припущення функціонування валютного ринку. Теорія валютного курсу. Номіналістична теорія валютного курсу. Теорія паритету купівельної спроможності. Ринкова теорія валютного курсу. Теорія регульованого валютного курсу Дж. Кейнса.

Задачі на визначення кросс-курсу.

Задачі на здійснення основних валютних операцій: арбітражу, спекуляції, хеджування. Трикутний арбітраж.

Задачі на теорію процентного паритету, визначення рівноваги на міжнародних фінансових ринках.

Модель поведінки спекулянта, арбітражера, страхувальника.

Задачі на валютні ф'ючерси, опціони.

Тема 3. Платіжний баланс держави.

Основні розділи платіжного балансу, статті рахунку поточних операцій та рахунку руху капіталу та фінансових операцій.

Задачі на складання платіжного балансу: визначення сальдо рахунку поточних операцій, сальдо рахунку операцій з капіталом та сальдо платіжного балансу.

Тема 4. Автоматичні регулятори торгового балансу і валютний курс.

Цінові механізми автоматичного регулювання торгового балансу. Еластичність попиту і пропозиції валюти. Умови Маршала-Лернера. Абсорбційний підхід до регулювання торгового балансу. Монетарний підхід до регулювання торгового балансу, алгебраїчна інтерпретація. Рух капіталів і його вплив на сальдо платіжного балансу.

Тема 5. Фіскальна і монетарна політика держави і платіжний баланс.

Методи державного впливу на рівновагу зовнішніх та внутрішніх операцій. Фіскальна і монетарна політика у досягненні зовнішньої і внутрішньої рівноваги. Модель IS – LM та ситуації пов'язані з рівнем відкритості економіки та вибором політики досягнення рівноваги. Правило Мандела-Флемінга.

Тестові завдання на визначення впливу девальвації на внутрішній і зовнішній баланс держави (на основі діаграми Свона).

Тема 6. Валютні стратегії держави.

Переваги і недоліки політики плаваючого та фіксованого курсу. Класифікація та визначення режимів плаваючого курсу, критерії застосування. Фіксований валютний курс, валютний комітет і досягнення валютно-фінансової стабілізації в країнах перехідною економікою.

Тема 7. Світова валюта система.

Періодизація валютної системи. Особливості функціонування Бреттон-Вудської валютної системи. Ямайські угоди і поліцентричність світової валютно-фінансової системи. Валютно-фінансові кризи.

Тема 8. Європейська валютна система.

Еволюція і основні періоди у розвитку Європейської валютної системи. Принципи створення Європейського Валютного Союзу та введення єдиної грошової одиниці “євро”. Основні параметри, умови входження країн до Європейського Валютного Союзу.

Тема 9. Техніка міжнародних валютно-фінансових операцій.

Методи розрахунку і методи платежу у міжнародних фінансових операціях. Міжнародний акредитив, схема розрахунків, сфери застосування, вигоди для експортера та імпортера. Схема розрахунків по документарному і чистому інкасо. Вигоди для експортера та імпортера.

Тема 10. Міжнародний кредит.

Форми міжнародного кредиту. Комерційний та банківський кредит. Вартість міжнародного кредиту. Суть міжнародного валютного клірингу.

Тема 11. Міжнародні інвестиції.

Інвестування у світовій економіці. Прямі і портфельні інвестиції. Способи розрахунку ефективності іноземних інвестицій. Доходність та ризики портфельних інвестицій. Світові фондові ринки. Європапери.

Тема 12. Міжнародні фінансові інститути.

Основні принципи діяльності МВФ та Світового банку. Проблеми міжнародної кредитної заборгованості. Функції Паризької та Лондонського клубів кредиторів.

Тема 13. Україна та міжнародні фінансові ринки.

Валютний контроль в Україні, особливості співпраці України з міжнародними фінансовими організаціями.

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

3. Рут Ф.Р., Філіпенко А. Міжнародна торгівля та інвестиції / Пер. з англ.- Київ : Основи, 1998.- 743 с.
4. Мишкін Ф. Економіка грошей, банківської справи та фінансові ринки / Пер. з англ. - Київ : Основи, 1998. - 967 с.
5. Международная торговля : финансовые операции , страхование и другие услуги / Пер. с англ. – Київ : ВНУ -480 с
6. Боринець С.Я. Міжнародні валютно-фінансові відносини. Підручник.- Київ : Знання, 1999. 305 с.
7. Salvatore D. International Economics.- N.Y. Etc. : Macmillan Publishing A.C., Company, 1998.- 611 p.